

זכרון עולם

האשה
החשובה ודפית
צדקה וחסד

**מרת
ורדה שניצר**

ע"ה
ב"ר מאיר ז"ל
תנצב"ה

בית המדרש דחסידי סוכטשוב בני-ברק

כולל דחסידי סוכטשוב

כולל "סנה משה"
ע"ש הר"ח ח' ר' משה יצחק זיסר ז"ל

בית מדרש
למגידי שיעור "דף היומי"

ח' חס' סוכ' 3 תד. 471 ב"ב טל. 03-5775333

**מאורות
הדף היומי**

עלון שבועי ללומדי "הדף היומי"

זכרון עולם

איש חי
רב פעלים
רודף צדקה וחסד

משה שניצר

ז"ל
ב"ר מנחם מנדל ז"ל
תנצב"ה

י"ל ע"י ביהמ"ד למגידי שיעור "דף היומי" בראשות הגר"ד קובלסקי שליט"א ♦ לע"נ הר"ר מרדכי קלמן (מוטי) זיסר ב"ר משה יצחק ז"ל

מסכת נדרים פ"ב-פ"ח ♦ כלים ז', ד' - ח', א'

בס"ד, כ"ב טבת תשפ"ג

גליון מס' 1234

השבוע בגליון

♦ מדוע מספידים את המת?

♦ הנפטר שומע את ההספדים הנאמרים עליו

♦ שני טעמים להספד

♦ הספד לגדולי הדור

♦ מהות איסור אכילת טבל

♦ מעשר כספים לקרובים נזקקים

♦ "קעסט" ממעשר כספים

♦ הנוהג הנכון בחלוקת כספי מעשר

♦ טבל ותרומה, איסורים שונים או איסור אחד?

בשורה לקוראי הגליון!

ניתן לקבל את הגליון בדוא"ל מידי שבוע חינם

להצטרפות: meorot@meorot.co.il

דבר העורך

ביטוח חיים

משרדו עוצב על ידי אדריכל מן המעלה הראשונה, בהתייעצות עם פסיכולוג מפורסם לא פחות.

האדריכל הונחה לעצב משרד מרשים המשרה סמכויות, כושר הנהגה, נסיון-חיים ואמונה בדרך. הפסיכולוג התבקש לסייע ליצור אווירה מסתורית משהו. "אני רוצה שבחלל המשרד תרחף ההרגשה שהכל יכול לקרות", חתם בעל המשרד את דבריו.

והם הצליחו.

והוא הצליח בעקבותיהם.

האדריכל תכנן לרפד את חדר ההמתנה בשטיח עמוק, כהה, משל אומר: הגעת למקום בעל אישיות משלו. הפסיכולוג יעץ לחצות את השטיח ברצועת שיש קרה, כדי שהפוסע מעדנות על השטיח יתקל לפתע במשטח הקהה. יהיה זה הדבר הראשון שיסייע לו להבין שהכל יכול לקרות ומאום אינו צפוי.

דף פג/ב והחי יתן אל לבו דיספוד יספדון ליה

מדוע מספידים את המת?

בסוגייתנו מבואר כי בעל אינו יכול להפר את נדרי אשתו בלא הגבלה, אלא רק נדרים שבינו לבינה ונדרי "עינוי נפש" [נדרים שעל ידי קיומם תצטער האשה], כנאמר בפסוק (במדבר ל"ד): **"לענות נפש"**. לאור קביעה זו דנה הגמרא אם בעל יכול להפר לאשתו נדר שנדרה כי לא תטמא למתים, והגמרא מכריעה שבאפשרותו להפרו מפני שקיומו של הנדר יגרום לאשה צער, שהרי אמר רבי מאיר שכל הרוצה שבבוא יומו ילווהו בכבוד למנוחתו האחרונה ויספידוהו כראוי, יטרח בימי חייו לגמול חסד של אמת עם המתים. לפיכך אשה שנדרה שלא תיטמא למתים וכך תאלץ להעדר מהלוויות ומהספדים, גורמת לכך שבבוא יומה לא יספידוה ולא ילווה כראוי, ולפיכך רשאי בעלה להפר את נדרה.

הנפטר שומע את ההספדים הנאמרים עליו: במקומות רבים בתלמוד ובספרי הפוסקים מוזכר עניין ההספד וחשיבותו הרבה, כפי שאומרת הגמרא (שבת קנ"ב), שהנפטר מאזין להספדים ולדברים הנאמרים על אודותיו עד קבורתו.

שני טעמים להספד: הגמרא (סנהדרין מ"ו/ב) מסתפקת אם ההספד נועד לכבודו ולעילוי נשמתו של הנפטר, בכך שהרבים מתחזקים ביראת שמים עקב דברי ההתעוררות הנאמרים בהספד, או שמא מספידים לכבוד קרובי הנפטר המתכבדים בקרובם המוספד ברבים, והיא מסיקה כי ההספד נעשה לכבודו של הנפטר.

הספד לגדולי הדור: כאשר הגאון רבי יצחק בלאזר זצ"ל [מחבר שו"ת פרי יצחק] נפטר בירושלים זקן ושבע ימים, לא הספידוהו גדולי ירושלים שכן ציווה לבל יספידוהו לאחר מותו. בני ירושלים כאבו ורב היה צערם על שאין מספידים אותו כראוי. בהלוויה גם השתתף הגאון רבי חיים ברלין זצ"ל שנעמד לפני המיטה ואמר, שלמרות שהנפטר הדגול ציווה שלא יספידוהו כבר למדנו מאברהם אבינו ע"ה שיש להבדיל בין הספד לבין בכי, שכן נאמר (בראשית כ"ג) "ויבא אברהם לספד לשרה ולבכנתה". הרי לנו, ששני חלקים ישנם בהספד על אדם גדול שנפטר: אמירת שבחיו ומעלותיו הרבות, ובכיה וקינה על החיסרון הגדול שנוצר עם לכתו. על כן, אמר הגאון רבי חיים ברלין, יכולים אנו לבכות את האובדן העצום במותו של גדול הדור, שהרי על

זעילוי נשמת

ידל עליזה מי-זהב ע"ה

מרת
בת הר"ר מאיר ז"ל נלב"ע כ"ז בטבת תשנ"ז

תנצב"ה

הנוצח ע"י בניה ידידינו הר"ר **מנחם ואוריאל מי-זהב** ומשפחותיהם שיחיו

זעילוי נשמת

יהודה לקס ז"ל

הר"ר
ב"ר שלום ומלכה ז"ל נלב"ע כ"ב בטבת תשס"א

תנצב"ה

הנוצח ע"י זוג' מרת **חנה לקס** תחי' - גבעת שמואל וילדיו י. **לקס** - שוהם, נ. **לקס** - יד בנימין, ד. **קליין**, מ. **בוקובזה** - גבעת שמואל

זעילוי נשמת

שלמה קרובקה

הגאון הרב
זצ"ל בן ר' יעקב ז"ל

ראש ישיבת אור ישראל וממייסדיה נלב"ע כ"א טבת תשכ"ט **תנצב"ה**

הנוצח ע"י משפחת **פלטובסקי** ומשפחת **שטרנל** שיחיו - גבעת שמואל

עמוד 1

נר ה' נשמת אדם

כך אינו יכול לצוותנו מאחר שאין אנו משבחים את מעלותיו אלא מבכים את המצב בו נותרנו יתומים.

בספר גשר החיים (פרק י"ג אות ג') כתב שגדול בישראל שציווה שלא יספידוהו, מותר להספידו בקצרה ולהאריך בדברי התעוררות, אלא שכל זה דווקא שלא בפניו, אך בפניו אין מספידים אותו כלל. אמנם כתב התשובת בית יעקב (סימן פ"ג), שהמקל בכך ומספידו לא הפסיד.

הספדו של הנודע ביהודה על הפני יהושע: גם בעל נודע ביהודה, הספיד את בעל פני יהושע, למרות שהורה במפורש בצוואתו לבל יספידוהו. הנודע ביהודה נימק את מעשהו, בכך שהפני יהושע הוא רבן של כל בני הגולה (פתחי תשובה יו"ד שד"מ ס"ק א'). אמנם בעל התשובה מאהבה [תלמידו של הנודע ביהודה] מציין שהיתר זה אינו ברור די צרכו.

דף פד/ב קסבר ספקו אינו טבל

טבל ותרומה, איסורים שונים או איסור אחד?

הספר אתון דאורייתא של הגאון רבי יוסף ענגיל זצ"ל, ידוע ומפורסם בין לומדי התורה בחידושי התורה המפולפלים שבו. במאמר שלפנינו נטעם מחקירה מרתקת שהוא מציב, ותוך שהוא טובל את עטו במשנה, בגמרא ובפוסקים הוא מוצא סימוכין לאחד מצדדיה בכל חלקי התלמוד (שם כלל ב').

הזהרתנו תורה בשני איסורי אכילה של יבול הגדל בארץ ישראל:

א. יבול שלא הופרשו ממנו תרומות ומעשרות אסור באכילה לכל. טבל.

ב. לאחר שהופרשה התרומה, הרי היא מותרת לכהנים אך לישראלים היא אסורה.

מהות איסור אכילת טבל: הבה נחקרה. מהי מהות איסור אכילת טבל. האם איסור גרידא הוא, שאין לאכול פירות שלא הופרשו מהם תרומות ומעשרות, או שמא כל איסורם נובע מן העובדה שלפני הפרשת התרומה והמעשרות יש לפנינו בלילה של חולין ותרומות ולא נתברר מי היא התרומה ומי הוא החולין, לפיכך אסור לאכול את כל הפירות כי תרומה מעורבת בהם. מעתה, לאחר הפרשת התרומה הוברר מי הם הפירות שקדושת תרומה עליהם והם נותרים באיסורם...

שמה תאמר, חקירה זו מה השלכות יש לה? ובכן, כידוע חובה לברר את מעמדו של כל אחד מאיסורי התורה, כי במקרים מסויימים שאדם נאלץ לעבור על איסור, עליו להעדיף את האיסור הפחות חמור. בצדדי חקירה אלה תלויה חומרת איסור טבל במקרים מסויימים, כפי שיוסבר בהמשך המאמר, אך תחילה נתמקד בהוכחותיו של האתון דאורייתא לאחד הצדדים.

לכאורה, מצדד רבי יוסף ענגל, הדעת נותנת כצד השני, שאיסור טבל ואיסור תרומה יסודם באיסור אחד, שהרי עונש זהה לאוכל טבל ולישראל האוכל תרומה - מיתה בידי שמים. נראה, איפוא, כי מקור אחד לשני האיסורים.

סיוע איתן לדברים מביא רבי יוסף מרש"י במסכת יבמות (פז/א ד"ה מה תרומה טובלת). רש"י אומר כי האוכל מן הטבל חייב מיתה מפני שלפני ההפרשה מעורבת תרומה בפירות והרי הלכה היא שישראל שאכל תרומה חייב מיתה. כלומר, מדברי רש"י מתחדדים הדברים שכל איסור טבל נעוץ בכך שאסור לאכול תרומה. ואילו בעלי התוספות (שם) מקשים על אתר, מדוע, איפוא, כהן האוכל טבל חייב מיתה? הרי תרומה - לכהנים היא! נמצא, איפוא, כי רש"י תומך בצד השני ובעלי התוספות אינם מקבלים זאת [האתון דאורייתא מסביר את דעת רש"י כי תרומה לכהנים - אכן! אך רק לאחר שהופרשה על ידי הבעלים, לפני כן הרי הם ככל ישראל שאסורים בה. כלומר, התרומה שייכת לגבוה, לקב"ה, והוא הורה שהכהנים יאכלו את מה ששייך לו: "משולחן גבוה קאכלי", כמבואר ברמב"ם, ורק עם ההפרשה הותר לכהנים לאכול את התרומה].

שתי הוכחות מופלאות מביא רבי יוסף ממסכתנו לשיטת רש"י.

בסוגיינתנו נחלקו אמוראים בדעת התנאים אם פירות שלא הופרש מהם מעשר עני הרי הם "טבל" האסור באכילה. את הדעה המקילה מסביר הר"ן (ד"ה קסבר - ובעיני נראה) בכך שהרי גם לאחר הפרשת פירות כמעשר עני, הפירות שהופרשו מותרים באכילה לכל אדם, וממילא אין כל עילה לכך שלפני הפרשתם כל הפירות יהיו טבל. הר"ן מוסיף ואומר כי גם החולקים וסוברים שפירות שלא הופרש מהם מעשר עני הם "טבל" אין זה אלא מפני גזירת הכתוב מיוחדת. הרי לנו הוכחה בוהקת שהר"ן סובר כצד השני, שכן לפי הצד הראשון עילת איסור טבל נעוצה בכך שלא קויימה מצוות התורה להפריש את הדרוש, בלא התייחסות לטיב ההפרשה אם תהא אסורה לישראלים לאחר ההפרשה אם לאו.

מחדר ההמתנה ניבט גרם מדרגות בנוי בסגנון עתיק יורד לקומה התחתונה. היה זה הפתח היחיד שניתן היה להבחין בו ולפיכך הכל סברו כי הוא מוביל אל המשרד, הממוקם משום מה במעבה האדמה. אך כשהיה הלקוח מובל אחר-כבוד אל המשרד, הופתע לגלות כי לצד המדרגות קיים פתח רחב, מואר, המוביל אל משרד מפואר שכדי להגיע אליו יש לעלות במדרגות.

כבוד מחד גיסא ואי יציבות מאידך גיסא, זה מה שרצית, וזה מה שקיבלת, אמרו לו האדריכל והפסיכולוג בשיבת הסיכום. הוא גיחך, ספר את שטרותיהם לידיהם, הודה להם ותוך כדי כך כבר ניסה לשכנעם לרכוש פוליסה. הפעם היה תורם לגחך נוכח חריצותו הבלתי נלאית.

קירות חדר ההמתנה וקירות משרדו קושטו בחן ובטוב טעם בתמונות שונות. על שולחנו המהודר ניצבה תיבת זכוכית ובתוכה ארית. כל מי ששקע בכורסה מולו לא היה מסוגל להתאפק ושאל לפשרה. הוא היה משיב באגביות, תוך כדי עלעול בדפים ופתיחת מגירות: "זו האבן היחידה ששרדה בשלמות מבניין שקרס ברעידת האדמה בתורכיה. הבניין היה מבוסס בחברת האם שלנו, ובביקורי במקום כדי ללמוד על הסדר תשלומי הפוליסה, נטלתי עמי פיסה קטנה למזכרת. אבל למה לך להסתכל על הלבנה הזו? הבט מאחוריך, הרואה אתה את שש התמונות הקטנות, שם, בפינה? אלו הן שש מצבות מפויחות, עדות אילמת למבני ענק שוקקי חיים, מסחר וכסף, שניצבו על תילם בקליפורניה, ובדקות אחדות היו לעיי חרבות. גם הם בוטחו

מצטרפים לאלפי הלומדים קטעי גמרא, משנה והלכה מדי יום ביומו, בכל זמן ובכל מקום. זוהי ההזדמנות לקבוע 'עיתים לתורה'. לומדים כמה דקות חוכים בסיפוק רוחני עצום!

קבע עיתים ללימוד
עכשיו *3029

חודש ראשון התנסות חינם

על ידי החברה הבינלאומית שמטעמה אני פועל. לאחר שהם קיבלו את תשלומי הפוליסה, הם שלחו לנו את שש התמונות הללו עם הכיתוב: "השריפה כילתה את בתינו, אך בזכותכם - לא את חלומותינו".

לאחר שהיה הלכות סופג אל קרבו את אשר הוא רצה שיספוג, היה פונה הסוכן לטפל בביטוח הרכב לשמו בא הלקוח, אך הלה לא היה יוצא הימנו בלא ביטוח חיים; ביטוח בריאות; ביטוח דירה; ביטוח מפני השתתפות עצמית; ועוד כהנה וכהנה. הוא מעולם לא היה לוחץ עליהם לרכוש פוליסה, את עיקר מאמציו מיקד בשכנוע האנשים שישבו מולו כי דברים בלתי צפויים יכולים להתרחש. בקורס לסוכני ביטוח בוסריים הוא הסביר: "לעולם איני אומר ללקוח, 'כדי להמנע מכך וכך תרכוש את הפוליסה הזו והזו, כל שמוטל עלי הוא לשכנע אותו שהדברים לא חייבים להתנהל כמו שהוא חושב שהם צריכים להתנהל. ברגע שהבין זאת הוא מעצמו כבר יבקש לבטח את כל מה שאפשר". על פעלו ועל חריצותו הוא קיבל תעודת הוקרה מוזהבת מהמנהל הראשי שבלונדון, אך מובן מאליו כי מעולם לא שזפה עינו של מי מלקוחותיו את התעודה הזו.

לקוח ותיק צלח במיומנות את רצועת השיש, התיישב על הכורסה הנינוחה והופתע לגלות כי תיבת זכוכית נוספת הוצבה על השולחן והציגה בגאון תמונות אחדות של בעל המשרד בחברת יהודים נוספים, עם גמרות פתוחות על רקע ארון הקודש.

"שמע, הגעתי למסקנה אישית שגם אני צריך לעשות ביטוח חיים... חז"ל (כתובות ק"א/א) אומרים ש"כל המשתמש באור תורה - אור תורה מחייהו". רבי צדוק הכהן מלובלין מסביר, לאור דברי הזה"ק, כי אור התורה הוא שיחיהו בתחיית המתים! אתה מבין? אם עושים ביטוח לחיים שכולם יודעים שיש להם קץ, האין צורך לבטח חיים עתידיים? לקום בתחיית המתים לעולם מופלא? החלטת, איפוא, כי כשם שאני פורס בפני באי משרדי את כל מה שאולי יכול

המעין ברמב"ם (הלכות מאכלות אסורות פרק י' הלכה כ') ימצא כי הוא פוסק שרק האוכל טבל שלא הופרשו ממנו תרומה ותרומת מעשר מתחייב מיתה בידי שמים, אך אם אלה הופרשו ורק יתר המעשרות לא הופרשו ממנו, הרי הוא עובר איסור אך אינו נענש במיתה בידי שמים. פסיקתו הולמת את דברי הר"ן שמקור איסור אכילת טבל שלא הופרשה ממנו תרומה, הוא משום איסור אכילת תרומה ולפיכך ענשו מיתה בידי שמים כעונש האוכל תרומה, ולפיכך רק באכילת טבל שלא הופרשה ממנו תרומה נענשים מיתה בידי שמים.

עתה גם פרושה לפנינו היטב ההשלכה ההלכתית העולה מבין שני צדדי החקירה. אם איסור טבל נובע מכך שכל עוד לא הופרשו תרומות ומעשרות כדינם אסור לאכול את הפירות, אין, איפוא, הבדל בין פירות שלא הופרשו מהם תרומה לבין פירות שרק מעשר לא הופרש מהם - דין שניהם מיתה בידי שמים. ברם, אם מקור איסור אכילת פירות שלא הופרשה מהם תרומה הוא מפני התרומה שבהם - רק על טבל מסוג זה נענשים במיתה בידי שמים, כדינו של אוכל תרומה, אך לא על אכילת טבל שרק מעשרות לא הופרשו ממנו.

הוכחה נוספת מביא רבי יוסף מתחילת מסכתנו, ויאה לעיין בדברים לקראת סיום המסכת. אדם יכול לאסור חפץ מסויים באמצעות נדר באמרו: "חפץ זה אסור עלי כ...". בדף יב/א מבהירה הגמרא כי עליו **להתפיס** את האיסור בחפץ אחר שגם איסורו נעשה בידי אדם ולא בחפץ שאיסורו בידי שמים. וכגון, יאמר: "ככר זה אסור עלי כקרבן", שהרי איסור ההנאה מקרבן הוא איסור שאדם יוצר בעצמו על ידי הקדשתו, אך אם יאמר: "חפץ זה אסור עלי כגמל, חזיר וכדומה", לא חל נדרו כי איסור זה אינו נעשה בידי אדם. אחת הדוגמאות שמביאה הגמרא לאיסור שנעשה בידי שמים הוא האומר "כחלת אהרן וכתרומתו - מותר". כלומר, האומר "ככר זה אסור עלי כתרומה" - אין נדרו חל.

השאלה המתבקשת היא, הן תרומה היא איסור שאדם יוצר במו פיו בעת שהוא מפרש תרומה! בעלי התוספות והרא"ש מיישבים על אתר כי התרומה אסורה בידי שמים זה מכבר, כי איסורם של פירות טבל נובע מכח העובדה שתרומה וחולין מעורבים לפנינו...

הרי לנו חבל ראשונים המצדדים שאיסור טבל נובע מכך שכבר עם התחייבות הפירות בהפרשת תרומות ומעשרות חלה בהם קדושה זו אלא שבעל הבית הוא המברר אלה פירות יהיו תרומה, אלה מעשר ראשון וכן על זה הדרך.

דף פד/ב כאן במעשר עני המתחלק בתוך הבית

מעשר כספים לקרובים נזקקים

בגמרתנו אנו למדים כי את מצוות מעשר עני [החלה בשנה השלישית והשישית לשנות השמיטה, במקום מעשר שני], אפשר לקיים בשני אופנים הנלמדים משני פסוקים סותרים:

א. בעל הבית מניח את המעשר בשדהו ואין לו זכות לעכב את המעשר עבור קרוביו, אלא הוא חייב לתת פירות [כדי שיעור שביעה] לכל עני העובר ליד שדהו, כדברי הפסוק (דברים יד/כח) **"והנחת בשערך"**, ואף אם בעל השדה בעצמו עני עליו לנהוג כן.

ב. בעל השדה בו גדלו הפירות, מחלק אותם לעניים כראות עיניו, ונתונה לו הזכות לעכב את המעשר לקרוביו העניים, כדברי הפסוק (דברים כו/יב) **"ונתת ללוי"**, ממנו למדים כי זכות הנתנה שייכת לבעל הבית.

הראשונים (ר"ן, רא"ש ותוספות) מבארים, כי שני הפסוקים אינם סותרים זה את זה, אלא האחד עוסק בימות הגשמים והאחר בימות החמה. שכן, בימות הגשמים אם יותיר בעל הבית את פירות המעשר בשדהו, עלולים הם להתקלקל ולפיכך עליו להכניסם לביתו, ובאופן זה אמרה התורה שלאחר שהפירות כבר נמצאים בביתו, הוא רשאי לחלקם כראות עיניו. אולם בימות החמה עליו להותיר את פירות המעשר בשדהו, ולא ניתנה לו הזכות למנוע מעניים לקחת מהמעשר כדי ליתנו לקרוביו.

ברם, כתב הרמב"ם (הלכות מתנות עניים פרק ו' הלכה י"א), שאף בימות החמה, בהם עליו להותיר את הפירות בשדה ולהניח לעניים ליטול מהם, רשאי הוא להפריש **מחצית** מן הפירות לטובת קרוביו העניים [בדין זה נחלקו אחרונים, אם רשאי בעל הבית לחלק מראש את הפירות, אף על פי שעל ידי כך לא יוותרו פירות במידה מספקת לכל העניים, או שמא לאחר שכבר חלפו העניים ליד שדהו וכל אחד מהם קיבל פירות כדי שביעתו, רשאי בעל הבית לתת לקרוביו מחצית מן המעשר. דרך אמונה על הרמב"ם, שם ס"ק ל"ז].

גומרים ש"ס ב-5 דקות ליום, זוכים בשפע גדול

"... ובודאי בלימוד המשניות כלול כל התורה כולה"
מרן שר התורה מרן ראש הישיבה הגר"ח קניבסקי זצוק"ל
הגר"ג אדלשטיין שליט"א

להתנסות חינם התקשר עכשיו: 3764

"קעסט" ממעשר כספים: החתם סופר זצ"ל (שו"ת יו"ד סימן רל"א) מכריע שאלה מעניינת שהופנתה אליו, לאור פסקו של הרמב"ם. בחור מופלג בתורה וביראת שמים בא בקשרי שידוכים עם בתו של תלמיד חכם בקי בש"ס ובפוסקים. עז היה רצונו של אבי החתן שבנו ישהה סמוך לחותנו וילמד תורה ממנו, אלא שאבי הכלה עני היה ולא היה ביכולתו לפרנס את הזוג הצעיר. משראה זאת, התחייב אבי החתן להפריש מהונו **"ג' זהב מינץ"** בכל שבוע לכלכלת בנו ורעייתו. לימים פחת היקף עסקיו של אבי החתן וקשתה עליו המשימה. שאלתו היתה, האם יוכל לעמוד בהתחייבותו על ידי שיעניק לבנו את **כספי המעשר** מרווחיו וכך יעמוד בדיבורו.

החתם סופר [שהשאלה הגיעה אל מקום הבראה בו הוא שהה לצורכי רפואתו, כפי שניתן ללמוד מדברי הפתיחה: "יקרתו הגיעני פה אני בן כפר **עוסק ברפואות**"] השיב, כי הדבר תלוי בכוונתו של האב בעת שהבטיח לזון את בנו. שכן, אם באותה שעה לא התכוון להשתמש בכספי המעשר לצורך זה, אזי אינו רשאי לעשות כן עתה, שהרי נמצא פורע את חובו מכספי מעשר. אולם, אם מתחילה היתה דעתו להפריש מכספי המעשר למטרה זו, רשאי הוא לנהוג כן.

הנוהג הנכון בחלוקת כספי מעשר: אלא שמוסיף החתם סופר, שכפי שלמדנו לגבי בעל הבית שפירותיו נמצאים בשדה שאינו רשאי להפריש עבור קרוביו רק **מחצית** מן הפירות, כמו כן במעשר הכספים: "מהיות טוב יחלק המעשר ויתן חציו לעניים" והשאר יתן לבנו. וכן כתבו שאר הפוסקים (דרך אמונה מתנות עניים פרק ז' ס"ק ק"ד) שהמנהג הנכון הוא לחלק את כספי המעשר, חציו לבני המשפחה הנזקקים, והשאר לעניים אחרים.

אמנם, כתב בדרך אמונה (שם) בשם החזון איש זצ"ל, שאדם שקרוביו נזקקים ביותר לצדקה, מותר לו לכתחילה לתת להם את כל כספי המעשר, אך יש להדגיש, שהיתר זה נאמר רק לגבי כספי מעשר פרטיים של כל אדם, אולם, גבאי צדקה שברשותו כספים לחלוקה, אינו רשאי לנהוג כן, ועליו להיזהר שלא להרבות בנתינת כספים לקרוביו מאשר לשאר נזקקים.

להתרחש, שריפות, רעידות אדמה ונזקים שונים, כדאי גם שאציג בפניהם את מה שבדואי יתרחש - הזמן של כולנו קצוב. תחיית המתים - היה תהיה. מי יזכה לה? זה כבר תלוי במה שנשקיע כעת.

המעוניין לזכות את הרבים בסיפור מעניין, או בעבודה מרתקת שניתן ללמוד מהם מוסר השכל, מוזמן לפנות למערכת מאורות הדף היומי, ואנו נפרסם זאת בע"ה בטור זה, כתובתנו: ת.ד. 471 בני ברק.
פקס: 03-570-67-93 דוא"ר: mendelson@meorot.co.il

ברכת התורה, העורך

לעילוי נשמת

הר"ר **נפתלי צבי שיק** ז"ל

ב"ר יששכר דב ז"ל נלב"ע כ"א בטבת תשנ"ח

תנצב"ה

הונצח ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

הר"ר **מנשה וסרצוג** ז"ל

ב"ר אברהם ז"ל נלב"ע כ"ב בטבת תשל"ב

תנצב"ה

הונצח ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

מרת **אדלה (איידל) האוזר** ע"ה ב"ר יונה פאטשוק ז"ל

נלב"ע כ"ו בטבת תשס"ד **תנצב"ה**

הונצחה ע"י בנה ידידו ר' שלמה האוזר שיחי'

נר ה'
נשמת
אדם

**גם ד"ר כהן מבני ברק
לא מפספס.**

**2 משניות ביום
וכל היום נראה אחרת.**

**"אחד בבוקר,
אחד בערב.
לפני האוכל".**

**כולם מצטרפים
מה איתך?**

לקבלת ספרון חודשי ראשון חינם

מתקשרים ומאירים את הנשמה! *3764

